

[Socialministeren]

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne dertil, skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om kursusvirksomhed m. v. ved seminarier, der uddanner lærere til folkeskolen.

(Lovforslag nr. L 136).

Den 30. september 1977 afgav jeg til folketingets undervisningsudvalg en redegørelse om seminariplanlægning. Det fremgik bl. a. af denne redegørelse, at antallet af stamhold, der er optaget ved læreruddannelsen på landets 29 seminarier, i årene siden 1973 er reduceret fra 196 til 133. Der er således sket en betydelig nedsættelse af optagelsen til læreruddannelsen. Dette medfører, at en reduktion af seminariernes lærerkapacitet har været nødvendig og også vil være nødvendig i de kommende år, indtil de lavere optagelsestal er slået helt igennem. Reduktionen er hidtil sket dels gennem afvikling af seminarielærernes overtimer, dels gennem afskedigelser af timelærere, men også gennem afskedigelser blandt seminariernes faste lærere. Disse reduktioner i seminariernes lærerkorps medfører – ud over meget beklagelige konsekvenser for dem, der afskediges – en række problemer for de enkelte seminarier, bl. a. bliver det vanskeligere til sin tid at øge optagelseskapaciteten, såfremt nye prognoser over lærerbehovet måtte tilsige noget sådant, ligesom det bliver vanskeligt at bevare det brede spektrum af fagkyndighed, der er opbygget i seminariernes lærerstabe. Endvidere vil der blive problemer med at udnytte de tilbageværende seminarielæreres pligtige timetal fuldt ud. Samtidig er det min opfattelse, at der – ikke mindst i de egne af landet, hvor seminarierne er den eneste videregående uddannelsesinstitution – er væsentlige uddannelsesopgaver, der skal løses, og som seminarierne naturligt vil kunne deltage i løsningen af. Jeg bad derfor i foråret 1977 de enkelte seminarier om at fremkomme med forslag til sådanne nye aktiviteter, der med rimelighed ville kunne henlægges til seminarierne, uden at disses særkende som faglig-pædagogiske uddannelsesinstitutioner derved forsvinder.

De indkomne forslag, der i hovedtræk er refereret i redegørelsen af 30. september 1977 til undervisningsudvalget, har dannet grundlag for udarbejdelsen af det lovforslag, der fremsættes i dag.

En række organisationer m. v., der berøres af forslagene, har haft lejlighed til at udtale sig herom, dels i forbindelse med redegørelsen til undervisningsudvalget, dels i forbindelse med et udkast til lovforslaget. Udtalelserne har altovervejende været positive.

Om lovforslaget vil jeg specielt bemærke følgende:

Efter lovforslaget vil undervisningsministeren kunne bestemme, at der ved et seminarium skal gennemføres en særlig kursusvirksomhed inden for seminariets fagkreds og på niveau med seminariets almindelige undervisning. Der er i bemærkningerne til lovforslaget peget på en række uddannelsesopgaver, som seminarierne tænkes inddraget i løsningen af i samarbejde med de relevante institutioner, organisationer m. v., f. eks. efteruddannelse af folkeskolens lærere og uddannelse af lærere ved andre skoleformer.

Hvilke opgaver der vil blive tale om at henlægge til de enkelte seminarier, må naturligvis afhænge af en nærmere vurdering af behovet i seminariets geografiske område, herunder mulighederne for, at opgaverne kan løses af andre institutioner i området. Det er naturligvis ikke tanken, at seminarierne skal give uddannelses tilbud, der mere hensigtsmæssigt varetages af andre institutioner i området. Specielt hvad angår forholdet til fritidsundervisningen, vil jeg gerne fremhæve, at det ikke er hensigten, at der ved seminarierne skal gennemføres kursusvirksomhed, der har karakter af almen fritidsundervisning for voksne. Kursernes karakter må være bestemt af, at de gennemføres ved en videregående uddannelsesinstitution. Det er derfor i lovtæksten understreget, at kursusvirksomheden skal ligge på niveau med seminariets almindelige undervisning. Dermed er ikke sagt, at kurserne i deres indhold og tilrettelæggelse skal indrette sig efter læreruddannelsen, tværtimod må kurserne tilrettelægges for deltagere med andre forudsætninger end lærerstuderende.

Mens etableringen af særlige kurser skal godkendes for hvert enkelt seminarium, får alle seminarier efter lovforslaget mulighed for at tilbyde interesserede at deltage i den